

Warszawa, dnia 18 czerwca 2020 roku

Komendant Stołeczny Policji

I-KIII-2131 /1414/20

**Rzecznik Praw Obywatelskich
Pan Adam Bodnar**

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo l.dz. II.519.549.2020.PS z dnia 18 maja 2020 roku, dotyczące działań Policji w związku ze zgromadzeniem w dniu 16 maja 2020 roku, na Placu Zamkowym w Warszawie – przedstawiam informacje w przedmiotowym zakresie.

W dniu 16 maja 2020 roku miało miejsce zgromadzenie na Placu Zamkowym w Warszawie, które wobec generalnego zakazu organizowania zgromadzeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzonego przepisami w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wprowadzeniem stanu epidemii, było zgromadzeniem nielegalnym. W związku z przedmiotowym zgromadzeniem, które zorganizowano wbrew obowiązującym zakazom, funkcjonariusze Policji przeprowadzili działania w stosunku do osób stwarzających w oczywisty sposób bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego. W trakcie działań, za pośrednictwem urzędów nagłaśniających policjanci wzywali osoby do opuszczenia miejsca zgromadzenia. Nadano komunikat ostrzegający o możliwości użycia prawnie przewidzianych środków przymusu bezpośredniego oraz konieczności wykonywania poleceń policjantów. Wezwano osoby posiadające immunitet, kobiety w ciąży i dziennikarzy do opuszczenia miejsca działań Policji. Zgromadzone osoby nie stosowały się do powyższych komunikatów, w związku z powyższym do protestujących skierowano funkcjonariuszy Zespołu Antykonfliktowego, w celu przekonania ich do rozejścia się i opuszczenia miejsca zgromadzenia. Przeprowadzone negocjacje nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. W związku z powyższym, wobec zgromadzonych podjęto czynności służbowe, w tym na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji, przystąpiono do prewencyjnego zatrzymania osób niestosujących się do wydawanych poleceń. Czynności wobec tych osób podjęto przy schodach posesji przy ul. Krakowskie Przedmieście 85 oraz w rejonie kościoła pw. św. Anny. Osoby obserwowane oddzielono kordonem policyjnym, w celu usprawnienia działań. Do grupujących się osób kierowane były komunikaty i wezwania o stosowanie się do przepisów prawa, niegromadzenie się i rozejście do miejsc zamieszkania. Ponadto, do opuszczenia rejonu działań, wzywano także osoby posiadające immunitet, przedstawiciele mediów oraz osoby postronne.

Około godz. 15.10 w rejon ul. Krakowskie Przedmieście 85 przybył Pan Paweł Tanajno, który nawoływał zgromadzone osoby do przemieszczania się ul. Krakowskie Przedmieście w rejon Pałacu Prezydenckiego. W reakcji na powyższe wezwanie manifestanci ruszyli i zaczęli napierać na policjantów stojących w kordonie. Do grupujących się osób funkcjonariusze wielokrotnie kierowali komunikaty i wezwania do stosowania się do przepisów prawa, uprzedzając o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego, w przypadku niestosowania się do wydawanych poleceń. Protestujący nie reagowali na wezwania Policji i usiłując przerwać kordon policyjny, napierali na niego i zaczęli atakować interweniujących policjantów. W związku z zaistniałą sytuacją, w trakcie przywracania porządku prawnego,

w tym przypadku jednorazowo i krótkotwale użyto ręcznego miotacza pieprzu (HOLSTER3 HPE RMA II) w stosunku do grupy nn. osób, które dopuściły się czynnej napaści na interweniujących policjantów. Użycie wymienionego środka przymusu przyniosło zamierzony skutek i atakujące osoby zaprzestały eskalacji zachowania niezgodnego z prawem i stanowiącego realne zagrożenie dla zdrowia policjantów. Z uwagi na dynamikę działań nie zdołano zatrzymać i rozpoznać sprawców ataków na policjantów. W związku z użytym środkiem przymusu bezpośredniego, osobom uskarżającym się na dolegliwości, funkcjonariusze Policji udzielili pomocy udostępniając m.in. wodę celem obmycia twarzy. W rejon Placu Zamkowego wezwano pomoc medyczną do 51 letniego mężczyzny, który uskarżał się na duszności oraz do 25-30 letniego mężczyzny, który zasnął.

W odniesieniu do użycia przez Policję środków przymusu bezpośredniego informuję, że w trakcie całonocnego prowadzonych w dniu 16 maja 2020 roku działań w związku z zabezpieczeniem nielegalnego zgromadzenia na terenie Warszawy, funkcjonariusze Policji, jako uprawnieni na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o *środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*, w indywidualnych przypadkach używali środków przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej, kajdanek oraz ręcznych miotaczy pieprzu (łącznie siedem przypadków użycia RMP). Wymienione środki zostały użyte zgodnie z art. 6 ust. 1 cytowanej ustawy, w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie najmniejszej dolegliwości, na podstawie uprawnień do zastosowania środków przymusu bezpośredniego określonych w art. 11 cytowanej ustawy.

W reakcji na wezwania Pana Pawła Tanajno osoby protestujące przemieszczały się w kierunku Pałacu Prezydenckiego. Na wysokości Pałacu Prezydenckiego został wystawiony kolejny kordon policyjny. Z uwagi na powyższe, osoby zgromadzone przy kościele pw. św. Anny skierowały się ul. Trębacką i Focha na Plac Piłsudskiego, gdzie zebrały się przy pomniku Ofiar Katastrofy Smoleńskiej, a następnie powróciły na ul. Krakowskie Przedmieście. Na wysokości kościoła pw. św. Anny protestujący usiłovali przerwać rozstawiony kordon policyjny. Po nieudanej próbie przerwania kordonu uczestnicy wznosili okrzyki: „Agrounia idzie pod Sejm” i przemieścili się całą szerokością jezdni ulicami: Miodową, Senatorską, przez Pl. Teatralny, Wierzbową na Pl. Piłsudskiego, a następnie przez Ogród Saski, ul. Królewską, Marszałkowską do Ronda Dmowskiego, w kierunku Al. Jerozolimskich, gdzie odbywał się wówczas ruch pojazdów oraz pieszy. W Al. Jerozolimskich osoby protestujące ominęły blokadę funkcjonariuszy Policji i wbiegły na Rondo 40-lątka, kierując się w stronę Placu Zawiszy. W związku z tym, że część osób biegła po jezdni wymienionych ulic, w sposób oczywisty stwarzało to realne zagrożenie dla innych uczestników ruchu. Mając na względzie powyższe, podjęto decyzję o próbie powstrzymania tej grupy od dalszego bezprawnego zachowania, aby w konsekwencji uniknąć zdarzenia drogowego. Zachowanie przemieszczających się osób wskazywało jednoznacznie, że będą kierować się w rejon ulic Nowogrodzkiej/Koszykowej. Z uwagi na to, że nieznane były zamiary tej grupy osób, podjęto decyzję o kolejnych próbach przeciwdziałania ich niekontrolowanemu przemieszczaniu się, jednocześnie dokonując zabezpieczenia wytypowanego rejonu przy ul. Nowogrodzkiej i ul. Koszykowej, w którym to kierunku grupa się przemieszczała. Ostatecznie biegnącą grupę zdołano powstrzymać na Placu Zawiszy, w rejonie ul. Raszyńskiej.

Główna część zgromadzenia skierowała się w okolice PKiN, gdzie jego uczestnicy rozeszli się w różnych kierunkach. Natomiast osoby, które przemieściły się w okolice gmachu Sejmu RP przebywały tam około kilku minut i po godz. 18.50 rozeszły się. Wobec powyższego przedmiotowe działania policyjne zostały zakończone.

W rejonie Placu Zamkowego w przedsięwzięciach udział wzięto około 1500 osób, w tym około 500 było czynnymi uczestnikami nielegalnego zgromadzenia. Pozostałe osoby były obserwatorami wydarzenia. Do osób tych kierowano komunikaty wzywające do opuszczenia miejsca działań Policji i możliwości zastosowania środków przymusu bezpośredniego w przypadku niedostosowania się do wydawanych poleceń.

W wyniku prowadzonych przez Policję w dniu 16 maja 2020 r., na terenie m. st. Warszawy, działań zabezpieczających w związku z przedmiotowym protestem, na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o *Policji*, łącznie wylegitymowano 489 osób w związku z popełnieniem wykroczeń z art. 54 kw w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie *ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*. Zatrzymano 386 osób, z których 5 – na podstawie art. 244 *Kodeksu postępowania karnego* – jako osoby podejrzane o dokonanie przestępstw (art. 222 § 1 kk, art. 226 § 1 kk i art. 288 § 1 kk) oraz 381 – na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o *Policji*. Osoby zatrzymane, z uwagi na ich znaczną liczbę, zostały przetransportowane do różnych jednostek organizacyjnych Policji garnizonu stołecznego, w celu sprawnego przeprowadzenia czynności z ich udziałem (m.in. ustalenie ich tożsamości, dokonanie sprawdzeń w policyjnych systemach informatycznych, a także sporządzenie dokumentacji z zatrzymania).

Policjanci doprowadzali zatrzymane osoby, stwarzające w sposób oczywisty bezpośrednio zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, do Ruchomych Punktów Zatrzymań (RPZ). W trakcie doprowadzania jednego z zatrzymanych do RPZ, zgromadzone osoby chwyciły go za ubranie, usiłując wyrwać z rąk policjantów. Jeden z mężczyzn, którym później okazał się Senator RP Pan Jacek Bury – trzymał zatrzymanego za bluzę i wszedł za nim do wnętrza RPZ (o godz. 16.04). Z wyjaśnień funkcjonariusza realizującego czynności na miejscu zdarzenia wynika, że w momencie, kiedy Senator RP Pan Jacek Bury wychylił się z pojazdu, wówczas znajdujący się za nim policjant, nie mając świadomości, iż jest to parlamentarzysta – podparł jego ramię uniemożliwiając mu dalsze wychylenie z pojazdu. Po otrzymaniu informacji, że jest to Senator RP, funkcjonariusz odstąpił od dalszych czynności wobec wymienionego. Następnie policjanci poinformowali parlamentarzystę, że nie został zatrzymany i może opuścić pojazd, a funkcjonariusze zapewnią mu bezpieczeństwo. Senator RP Pan Jacek Bury odmówił opuszczenia pojazdu służbowego żądając odbycia rozmowy z Dowódcą Akcji Policyjnej. Podkreślić należy, że parlamentarzysta mógł w każdej chwili opuścić pojazd służbowy, przez cały czas miał zapewniony dostęp do wody, nie uskarżał się na żadne dolegliwości i pomimo proponowanej pomocy nie żądał opieki służb medycznych. O godz. 18.30 Senator RP Pan Jacek Bury dobrowolnie wyszedł z RPZ.

W trakcie przedmiotowego zabezpieczenia nie doszło do zatrzymania osób chronionych immunitetem, stosowania wobec nich siły ani ograniczania możliwości wykonywania obowiązków służbowych przez dziennikarzy.

Podczas zabezpieczenia przedmiotowego zgromadzenia zatrzymano 2 osoby niestosujące się do ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (niezachowanie bezpiecznych odległości), które w trakcie sporządzania dokumentacji, po przewiezieniu do jednostki Policji, poinformowały, że są dziennikarzami i okazały legitymacje dziennikarskie wydane przez „LUCY FER. TV”. Osoby te oświadczyły, że nie brały czynnego udziału w demonstracji, a jedynie relacjonowały jej przebieg. Z uwagi na powyższe ustalenia osoby te niezwłocznie zwolniono i nie podejmowano wobec nich żadnych działań prawnych.

Wobec 151 osób zatrzymanych prewencyjnie, zastosowano postępowanie mandatowe. W stosunku do 228 osób prowadzone są czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenia z art. 54 kw w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020

roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W przypadku 5 osób zatrzymania dokonano z uwagi na podejrzenie popełnienia przez nie czynów zabronionych z art. 222 § 1 kk (2 osoby); art. 222 § 1 i art. 226 § 1 kk (1 osoba), a także art. 288 § 1 kk (2 osoby). Osobom tym przedstawiono zarzuty karne oraz przesłuchano je w charakterze podejrzanego, a także doręczono pouczenia o przysługujących im uprawnieniach. Po wykonaniu wymienionych czynności zostały one zwolnione.

W żadnym przypadku nie przekroczono czasu zatrzymania wynikającego z art. 46 § 6 kpow i art. 248 kpk. Należy przy tym dodać, że był to czasookres wymagany do przeprowadzenia wszystkich czynności z udziałem zatrzymanych osób. Nie odnotowano sygnałów dotyczących utrudniania którejkolwiek z zatrzymanych osób kontaktu z adwokatem (pełnomocnikiem) lub ograniczania przysługujących im uprawnień w związku z zatrzymaniem.

Z posiadanych informacji wynika, że 12 osób w związku z zatrzymaniem, złożyło zażalenie na zatrzymanie do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia II Wydział Karny.

Z poważaniem

KOMENDANT STOLECZNY POLICJI

[Podpis]
nadinsp. Paweł DOBRODZIEJ

wykonano w 1 egz.
wysłano e-PUAP